

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No: 628

K A R A R

Yüksek Seçim Kurulunun 29/03/2008 tarih ve 115 sayılı kararı ile 5393 sayılı Belediye Kanununun 4 üncü ve 8 inci maddelerinde öngörülen halkoylamasının (plebisit) sağlıklı ve düzenli yürütülüp sonuçlandırılması ve Yurt genelinde uygulamada birliğin sağlanması amacıyla düzenlenen Örnek: 147 sayılı "Halkoylamasında (Plebisitte) Seçmenlerin Oylarına Başvurma Usul ve Esaslarına İlişkin Genelge", 05/04/2008 tarih ve 26838 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Resmî Gazetenin 16/03/2020 tarih ve 30362 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe giren 7102 sayılı "Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ve muhtelif tarihlerde seçim kanunlarında değişiklikler yapıldığı anlaşılmış olup, söz konusu değişikliklerin yukarıda açıklanan Genelgeye işlenmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, Halkoylamasında (Plebisitte) Seçmenlerin Oylarına Başvurma Usul ve Esaslarına İlişkin Genelgede, 7102 sayılı Kanun ile muhtelif tarihlerde seçim kanunlarında yapılan değişikliklere göre güncelleştirme yapılması için Yüksek Seçim Kurulunun 20/08/2020 tarihli, 2020/374 sayılı kararı ile oluşturulan Komisyon çalışmasını tamamlamış olmakla, konu incelendi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ

Yüksek Seçim Kurulunun 20/08/2020 tarihli, 2020/374 sayılı kararı ile Halkoylamasında (Plebisitte) Seçmenlerin Oylarına Başvurma Usul ve Esaslarına İlişkin Genelgenin, 7102 sayılı Kanun ile muhtelif tarihlerde seçim kanunlarında yapılan değişikliklere göre güncelleştirmesi için oluşturulan Komisyonun çalışmalarını tamamladığı anlaşılmıştır.

Kurulumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; 5393 Sayılı Kanuna Göre Yapılacak Halkoylamasında Seçmenlerin Oylarına Başvurma Usul ve Esaslarına İlişkin Örnek 147 sayılı Genelge taslağının Komisyon tarafından önerilen şekliyle kabulüne karar verilmesi gerekmektedir.

S O N U Ç Açıklanan nedenlerle;

1- Resmî Gazete'nin 05/04/2020 tarih ve 26838 sayılı nüshasında yayımlanan Yüksek Seçim Kurulunun 29/03/2008 tarih ve 2008/115 sayılı kararı ile kabul edilen Örnek: 147 sayılı "Halkoylamasında (Plebisitte) Seçmenlerin Oylarına Başvurma Usul ve Esaslarına İlişkin Genelge"nin yürürlükten kaldırılmasına,

2-5393 Sayılı Kanuna Göre Yapılacak Halkoylamasında Seçmenlerin Oylarına Başvurma Usul ve Esaslarına İlişkin Örnek 147 sayılı Genelge taslağının Komisyon tarafından önerilen şekliyle kabulüne, Genelgenin bu Kararın eki sayılmasına,

3- Karar örneğinin ve eki Genelgenin Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

4- Karar örneği ve eki Genelge'nin Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne www.ysk.gov.tr adresinde ve Yüksek Seçim Kurulu kurumsal portalında yayımlanmasına,

5- Karar örneği ve eki Genelgenin il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına gönderilmesine,

10/12/2020 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye	Üye
Muharrem AKKAYA	Erhan ÇİFTÇİ	Yunus AYKIN	Kürşat HAMURCU
Üye	Üye	Üye	Üye
Ahmet YENER	Ali ÜRKER	Mahmut AKGÜN	Cengiz TOPAKTAŞ
Üye	Üye	Üye	Üye
Ekrem ÖZÜBEK	Orhan USTA		Battal ÖGÜT

**5393 SAYILI KANUNA GÖRE YAPILACAK HALKOYLAMASINDA
SEÇMENLERİN OYLARINA BAŞVURMA
USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN GENELGE**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Genelgenin amacı, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 4 üncü ve 8 inci maddelerine göre yapılacak birleşme ve katılmalarda seçmenlerin oylarına başvurulmasında uyulması gereken usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Genelge, 5393 sayılı Kanuna göre yapılması gereken halkoylamalarının genel esaslarını, il ve ilçe seçim kurullarının görev ve yetkileri ile sandık kurullarının oluşturulması, sandık kurullarının ve ilçe seçim kurullarının kararlarına karşı itiraz ve şikâyetlerin usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Genelge, 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile 5393 sayılı Kanunun 4 üncü ve 8 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Genelgede geçen;

- Halkoylaması: 5393 sayılı Kanunun 4 üncü ve 8 inci maddelerine göre seçmenlerin oylarına başvurulması için yapılması gereken iş ve işlemlerin tümünü,
- Sandık Kurulu: Sandık kurulu başkan ve üyelerini,
- Seçim Kurulu Başkanları: İl ve ilçe seçim kurulu başkanlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Halkoylamasına İlişkin Usul ve Esaslar

Halkoylamasına başvurulacak haller

MADDE 5- (1) 5393 sayılı Kanunun;

a) 4 üncü maddesi gereğince; belediye kurma koşulları oluşan bir veya birden fazla köyün köy ihtiyar meclisinin kararı veya seçmenlerin en az yarısından bir fazlasının mahallin en büyük mülki idare amirine yazılı başvurusu ya da valinin kendiliğinden gerek görmesi durumunda,

b) 8 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince; bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının meskûn sahasının, komşu bir beldenin meskûn sahası ile birleşmesi veya bu sahalar arasındaki mesafenin 5.000 metrenin altına düşmesi ve buralarda oturan seçmenlerin yarısından bir fazlasının komşu beldeye katılmak için başvurması halinde,

halkoylaması yapılır.

Halkoylamasının yapılmasını talep edecek makam

MADDE 6- (1) 5393 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine göre bir veya birden fazla köyün birleşerek belediye kurabilmeleri veya anılan Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının meskûn sahasının, komşu bir beldenin meskûn sahası ile birleşmesi veya bu sahalar arasındaki mesafenin 5.000 metrenin altına düşmesi halinde komşu beldeye katılabilmeleri için halkoylaması yapılması vali tarafından ilçe seçim kuruluna bildirilir.

Halkoylamasını yönetecek ilçe seçim kurulu

MADDE 7- (1) Halkoylaması,

- Birleşerek belediye kurulmasına karar verilecek bir veya birden fazla köyün,
 - Başka bir belde ile birleşmelerine veya katılmalarına karar verilecek belde veya köyün veya bazı kısımlarının,
- bağlı buldukları ilçe seçim kurullarının denetim ve gözetiminde yapılır.

Halkoylomasının yapılma süresi

MADDE 8- (1) Halkoylomasının yapılmasına ilişkin valiliğin yazılı bildirimini üzerine, ilçe seçim kurulu onbeş gün içinde halkoylomasını yapar ve buna dair işlemleri yürütür.

(2) Oy verme günü, valinin bildirimini izleyen onbeş gün içindeki son Pazar gündüdüdür.

Halkoylomasının duyurulması

MADDE 9- (1) Halkoylomasının yapılacağı köy, belde veya bunların bazı kısımlarında, halkoylomasına katılımın sağlanması için valinin bildiriminden itibaren halkoyloması yöre halkına mahalli imkânlarla ilan edilir.

Halkoylomasının esasları

MADDE 10- (1) Halkoyloması; serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılır.

Halkoylomasında oy kullanabilecekler

MADDE 11- (1) 298 sayılı Kanun gereğince seçme yeterliliğini taşıyan,

a) 5393 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi gereğince, bir veya birden fazla köyün birleşerek belediye kurmak istemeleri halinde söz konusu yerlerde ikamet eden,

b) 5393 sayılı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca, bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının komşu bir belde ile birleşmesi veya katılması halinde, birleşmek veya katılmak isteyen köy veya belde veya bunların kısımlarında ikamet eden,

seçmenler oy kullanabilirler.

Muhtarlık bölgesi askı listelerinin güncelleştirilmesi

MADDE 12- (1) Halkoylomasının yapılmasına karar verilmesinden sonra ilçe seçim kurulu, halkoylomasının yapılacağı yerleşim yerlerine ait olan ve o seçim bölgesinde en son kullanılan muhtarlık bölgesi askı listelerini belirleyeceği süreler içerisinde askıya çıkararak Yüksek Seçim Kurulunun güncelleştirme hakkındaki genelgesinde yer alan usul ve esaslara göre kesinleştirir. Halkoyloması bu şekilde kesinleşen listeler ile yapılır.

Sandık seçmen listesi

MADDE 13- (1) Muhtarlık bölgesi askı listelerinin güncelleştirilmesinden sonra sandık seçmen listeleri her bir sandıkta beşyüz seçmeni aşmayacak şekilde oluşturulur. Kesinleşen ve sandık seçmen listesi haline getirilen listelerin her sayfası ayrı ayrı mühürlenir ve ilçe seçim kurulu başkanı tarafından imzalanır. Son sayfanın altına listenin kaç sayfa olduğu ve kaç seçmeni içerdiği yazılarak ilçe seçim kurulu başkanı tarafından onaylanır.

(2) Kesinleşen ve sandık seçmen listesi haline getirilen listelerden üç nüsha çoğaltılır. Bu listelerin bir nüshası ilgili muhtarlıklara, diğer iki nüshası da sandık kurulu başkanlarına verilir. Sandık kurulu başkanlarına verilen nüshalardan biri sandık çevresine asılır, diğeri oy verme işleminde kullanılır.

Seçmen bilgi kağıtları

MADDE 14- (1) İlçe seçim kurulu başkanı; 298 sayılı Kanunun 44 üncü maddesi hükmüne uygun biçimde hazırlanmış seçmen bilgi kağıtlarının sağlıklı ve kısa zamanda seçmene ulaştırılmasını mahalli posta idaresi veya ilçe ve köylerde memur aracılığı ile yapabilir.

(2) Bu yollarla dağıtım mümkün olmadığı takdirde ilçe seçim kurulu başkanı, seçmen bilgi kağıtlarının dağıtılması işlemlerinde 30/11/2017 tarihli ve 7062 sayılı Yüksek Seçim Kurulunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 10 uncu maddesinin onbirinci fıkrası kapsamında görevlendirme yapabilir.

Sandık kurulunun oluşumu

MADDE 15- (1) Sandık kurulu; ilçede görevli kamu görevlileri arasından ilçe seçim kurulu başkanınca belirlenecek bir başkan, bir asıl ve bir yedek memur üye ile 298 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre ilçede teşkilatı bulunan ve son milletvekili genel seçiminde en çok oy almış siyasi partilerin bildireceği beş asıl ve beş yedek üyeden oluşur. Sandık kurulu asıl üyeleri ile toplanır.

(2) İdare amirleri, kolluk amir ve memurları, 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 3 üncü maddesinde yazılı sivil memurlar dâhil askeri şahıslar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri sandık kurullarına seçilemezler.

(3) 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununa göre, siyasi partilere üye olamayacak şahıslar, sandık kurullarında siyasi parti üyesi olarak görevlendirilemez (298/26).

Sandık kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 16- (1) Sandık kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

a) Sandık çevresinde halkoylamasının düzenli yürütülmesi için gereken tedbirleri almak, oy verme işlerini yürütmek ve denetlemek.

b) Sandık çevresinde sandığın konulacağı yeri belirlemek, sokak başlarına, bu yeri gösterir göze çarparek işaretler koymak ve sandığın yerini alışılmış araçlarla duyurmak.

c) Sandığa atılmış olan oy pusulalarını saymak, dökümlerini ve sonuçlarını tutanağa geçirmek ve bunları diğer seçim evrakı ile birlikte, derhal ilçe seçim kuruluna teslim etmek.

ç) Sandık kurulu tutanak defteri ile gerekli diğer tutanakları düzenlemek ve altını imzalamak.

d) Oy verme işleri hakkında ileri sürülecek şikâyet ve itirazları incelemek, karara bağlamak ve kararları tutanak defterine geçirerek altını imzalamak.

e) Oyların sayım ve dökümü ile tutanakların düzenlenmesine ilişkin iş ve işlemler ve sandıkla ilgili kararları vermek.

f) Sandık kurullarının kararları, oyların sayımı ve dökümü ile tutanakların düzenlenmesine ilişkin iş ve işlemleri aleyhine yapılan itirazları ilçe seçim kuruluna göndermek (298/128-3).

g) Oy verme ve sayım döküm sonunda kullanılan ve kullanılmayan oy pusulalarını, oy zarflarını ayrı ayrı paketleyerek seçim tutanağı ile birlikte ilçe seçim kuruluna teslim etmek (298/71).

ğ) Kanunlarla ve Yüksek Seçim Kurulu genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak.

Sandık kurulu başkanının öncelikle yapacağı işler

MADDE 17- (1) Sandık kurulu başkanı, oy verme gününden en az kırksekiz saat önce, ilçe seçim kurulu başkanından aşağıda yazılı oy verme araçlarını tutanakla teslim alarak, zamanında sandık yerinde bulundurur:

a) Görevli olduğu sandık için ağzı mühürlü kese içine konulmuş numaralı sandık kurulu mührü.

b) Kapalı oy verme yerine asılacak “Açıklama Levhası” (Örnek 19).

c) Kapalı oy verme yeri ve sandık çevresine asılacak “Uyarı Levhası” (Örnek 20).

ç) Halkoylaması için hazırlanmış oy pusulası paketleri.

d) Filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi bulunan ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan oy zarflarına ait paketi (298/78).

e) Oy sandıklarının önüne yapıştırılacak sandık numarasını gösterir levha.

f) İstampa, istampa mürekkebi, mühür mumu ve sicim ile sayfaları ilçe seçim kurulu başkanlığınca mühürlenmiş tutanak defteri, imza cetveli, sayım cetvelleri ve tutanak kağıtları, tükenmez kalem.

g) Her sayfası ilçe seçim kurulu başkanı tarafından mühürlü ve sonu onaylı olan iki nüsha sandık seçmen listesi.

ğ) Sahiplerine verilememiş olan seçmen bilgi kâğıtları.

h) 5393 sayılı Kanuna Göre Yapılacak Halkoyulamasında Seçmenlerin Oylarına Başvurma Usul ve Esaslarına İlişkin Genelge.

1) Oy verme kabini ve oy sandığı.

Sandık kurulunun and içmesi

MADDE 18- (1) Sandık kurulu başkan ve üyeleri, oy verme günü, göreve başlamadan önce, ilk iş olarak, sandık başında, sandık kurulu ve hazır bulunanlar önünde birer birer aşağıdaki şekilde and içerler:

"Hiçbir tesir altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için, görevimi kanuna göre, dosdoğru yapacağıma, namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine and içerim." (298/70).

Sandık kurulunda çoğunluğun sağlanması

MADDE 19- (1) Sandık başında, oy verme başlamadan önce veya oy verme sırasında, sandık kurulu üyelerinden biri veya birkaçı görevini yapmazsa, ceza hükümleri saklı kalmak üzere, yerine gelmeyen üyenin yedeği getirilir. Şayet, bu dahi mümkün olmaz ve kurul üyeleri sayısı başkan hariç üçten aşağı düşerse, bu konu tutanağa geçirilir ve eksiklikler, o seçim bölgesinde seçme yeterliliğine sahip, okur-yazar olanlar arasından sandık kurulu başkanının seçeceği kimselerle tamamlanır. Sandık kurulu başkanı ve üç üyenin hazır bulunması halinde eksik üyeliklerin tamamlanması yoluna gidilmez (298/73).

(2) Sandık kurulu başkanının görevi başına gelmemesi veya bırakıp gitmesi halinde, yerine kamu görevlileri arasından belirlenen üye, bu üyenin de bulunmaması durumunda en yaşlı üye kurula başkanlık eder. Yaş konusunda uyuşmazlık çıkarsa resmi kimlik belgesindeki bilgi esas alınır. Doğum tarihlerinin de aynı olması durumunda ad çekilir.

(3) Göreve gelmeyen veya bırakıp giden başkan yahut üyenin yerine görevlendirilen kişi, önceki başkan veya üye daha sonra gelse dahi görevini sürdürür.

Sandığın konulacağı yerin belirlenmesi

MADDE 20- (1) Sandığın konulacağı yer ilçe seçim kurulunun denetiminde sandık kurulunca kararlaştırılır. Sandığın konulacağı yerlerin belirlenmesinde, seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmesi göz önünde bulundurulur.

(2) Dağınık mahalle ve sair yerleşim yerleri bulunan köylerde veya köylerin birbirlerine yakın olduğu durumlarda sandıkların tek mahallede veya bir köyde toplanmasına ilçe seçim kurulu karar vermiş ise sandık bu karar göz önünde tutularak belirlenen yere konulur (2972/Ek2).

(3) Sandıklar; özel okullar dahil, okul avlusu veya salonların elverişli kısımları gibi geniş ve umumi yerlere konulur. Uygun yer bulunamazsa kiralanan kahvehane, lokanta vb. yerlere de konulabilir. Açık yerlerde, saçağı, sahanlığı, sundurması bulunan yerler üstün tutulur.

(4) Engelli seçmenlerin kayıtlı olduğu sandık seçmen listelerine ait sandıklar, bunların rahatlıkla ve kolaylıkla oy kullanmalarını sağlamak amacıyla ilçe seçim kurulunca belirlenen binaların uygun yerlerine konulur (298/36-7, 74).

(5) Kışla, karargâh, ordugâh gibi askeri bina ve tesislerle, karakollara, parti binalarına, muhtarlık odalarına ve mabetlere sandık konulamaz (298/74).

Kapalı oy verme yeri

MADDE 21- (1) Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak şekilde yeteri kadar kapalı oy verme yeri hazırlar.

(2) Kapalı oy verme yerleri; yeterli aydınlatması ve masası olan, oyların gizliliğini ve seçmenlerin oylarını tam bir serbestlik içinde vermelerini sağlayacak, dışarıdan içerisinden gözetlenmesine imkân bırakmayacak elverişli bir durumda olur (298/ 75, 76).

Kapalı oy verme yerine asılacak levhalar

MADDE 22- (1) Sandık kurulu, sandıkların konulacağı yeri ve kapalı oy verme yerlerini belirledikten sonra, buralara; 298 sayılı Kanunun oy verme serbestliğine ve gizliliğine ilişkin hükümlerini içeren "Açıklama Levhası" (Örnek 19) ile "Uyarı Levhası"nı (Örnek 20) asar (298/76, 92).

Sandık seçmen listesinin sandık çevresine asılması

MADDE 23- (1) İlçe seçim kurulu başkanı tarafından her sayfası mühürlü ve sonu onaylı sandık seçmen listesi, sandık çevresinde seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilecekleri uygun bir yere asılır. (298/68-13).

Sandık yerinin duyurulması

MADDE 24- (1) Sandık kurulu, sandığın konulacağı yeri göze çarpacak surette gösteriş işaretleri koyar veya alışılmış araçlar ile duyurur.

(2) Sandıkların bulunduğu yere giden sokakların başına, o yeri gösteren yazılar ve işaretler, örneğin; "1001 NO.LU SANDIĞA GİDER" yazısı ve ok işareti konulur.

Sandık çevresi

MADDE 25- (1) Sandık çevresi, oy sandığının konulduğu ve sandık kurulunun görev yaptığı oda, bölüm veya bu amaçla oluşturulan yerdir (298/81).

Sandık çevresinde düzenin sağlanması ve yasaklar

MADDE 26- (1) Sandık çevresinde düzenin sağlanması sandık kurulu başkanına aittir. Sandık çevresinde alınacak tedbirler, o sandık çevresinde bulunma hakkına sahip kimselerin seçim iş ve işlemlerini takip etmelerini engelleyecek mahiyette olamaz. Sandık çevresinde, sandık kurulu başkan ve üyeleri, o sandık bölgesinde kayıtlı seçmenler ve çağrı veya ihbar üzerine gelen görevli kolluk güçlerinden başka kimse bulunamaz. Medya mensuplarının sandık çevresinde, sandık başı işlemlerine engel olmamak şartıyla, haber amacıyla görüntü ve bilgi elde etmeleri serbesttir.

(2) Sandık çevresinde seçmenin oyunu tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanlar ile oy verme, oyların sayım ve dökümü veya tutanaklara geçirilmesi gibi tüm sandık başı iş ve işlemlerinin düzenini bozmaya kalkışanları, başkan uyarır. Bu uyarının gereğini yerine getirmeyen kimse, kolluk gücü çağrılarak sandık çevresinden uzaklaştırılır.

(3) Sandık kurulu başkanının ikinci fıkrada belirtilen görevini yapmaması halinde, sandık kurulu karar alarak ilgili hakkında yukarıda belirtilen yetkiyi kullanır ve durumu derhal ilçe seçim kurulu başkanına bildirir.

(4) Sandık çevresinde cebir, şiddet veya tehdit kullanarak sandık başı düzenini bozmaya kalkışanlar, sandık kurulu başkanı veya üyelerinden biri tarafından yapılan çağrı ya da seçmenlerin ihbarı üzerine gelen kolluk güçlerince derhal sandık çevresinden uzaklaştırılır ve gerekli yasal işlem yapılır. Seçmenlerce ihbar, o yer kolluk güçlerine şahsen yapılır.

(5) Bu madde uyarınca çağrılacak kolluk güçleri, başkanın talebine veya kurulun kararına uymak zorundadır. Bu madde uyarınca sandık çevresine gelen kolluk güçleri, başkanın talebine veya kurulun kararına uymak zorunda olup, çağrı veya ihbar sebebi ortadan kalkınca sandık çevresinden ayrılır.

(6) Seçimin güvenliğini sağlamakla görevli kolluk güçleri hariç, özel güvenlik görevlileri ve belediye zabıtalara gibi görevliler de dâhil olmak üzere resmî üniforma ve silah taşıyan kişiler, sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müstemilatına giremezler.

(7) Sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müstemilatında hiç kimse, başkalarının görebileceği şekilde bir siyasi partiye ait rozet, amblem veya benzeri işaretler ya da propaganda amaçlı yayınlar taşıyamaz; yazılı, sözlü veya görüntülü propaganda yapamaz. Bu fıkra hükümlerine uymayan kişiler kolluk güçleri tarafından uzaklaştırılır.

(8) Sandık kurulunun görev yaptığı yerde cep telefonu ile görüşme yapmak yasaktır. Ancak sandık kurulu başkan ve üyelerinin, görevleri gereği yapacağı görüşmeler bu hükmün dışındadır. Bu hükme aykırı davranan kimseler kurul başkanı tarafından uyarılır. Bu uyarıya rağmen görüşmesini sürdüren kimse, derhal oradan çıkarılır.

(9) Sandık çevresinde bir suç işlenmesi halinde, sandık kurulu, durumu tutanağa geçirir ve ilgili hakkında işlem yapılmak üzere kolluk güçlerini çağırır.

(10) İlçe seçim kurulu başkanı, sandık çevresinde, sandık başı iş ve işlemlerinin düzen içinde yürütülmesini ve sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müstemilatında güvenliği ve 298 sayılı Kanunda öngörülen yasaklara uyulmasını sağlayacak tedbirleri alır; seçmenin ve bu yerlerde bulunma hakkına sahip diğer kişilerin buralara serbestçe girmesini engelleyen veya güçleştiren her türlü hareketi önler. Bu kapsamda, ilçe seçim kurulu başkanınca verilen talimatlara sandık kurulları, mülki ve idari makamlar uymak zorundadır (298/82).

Sandık çevresi dışındaki kolluk tedbirleri

MADDE 27- (1) Sandık çevresi dışında, kolluk güçlerine emir verme yetkisine sahip makamlarla, kolluk amir ve memurları tarafından alınacak tedbirler, seçmenin sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müstemilatına serbestçe girmesini engelleyici veya güçleştirici mahiyette olamaz (298/85).

Oy verme gününde sandık kurulunun toplanma zamanı ve hemen yapacağı işler

MADDE 28- (1) Sandık kurulu oy verme günü, oy verme saatinden en az bir saat önce sandık başında toplanarak 18 inci maddede gösterilen şekilde and içer. Başkan, ilçe seçim kurulundan kontrol ederek teslim almış olduğu keseyi açarak içerisinde bulunan sandık kurulu mührünü masanın üzerine koyar. Bundan sonra seçim sandığının boş olduğunu orada bulunan sandık kurulu üyeleri önünde tespit ederek sandığı kapatır ve kapağını bozulmadan açılmayacak şekilde, sandık kurulu mührü ile mühürler.

(2) Sandık kurulu; and içme, sandığı yerleştirme, kapalı oy verme yerini düzenleme işlerini bitirdikten sonra hazır bulunanlar önünde ilçe seçim kurulu başkanlığından teslim aldığı paketlenmiş oy pusulaları paketini açıp, tümünü sayar; oy pusulalarının her birinin arkasını sandık kurulu mührü ile mühürler. Oy pusulalarının sayısı ile her birinin arkasındaki sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.

(3) Sandık kurulu, ilçe seçim kurulundan teslim alınan filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan oy zarflarını sayar, her zarfın üzerine sandık kurulu mührünü basar ve zarfların sayısı ile her birinin ön yüzünün sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.

(4) Oy pusulaları ve zarflar masanın üzerine düzenli bir şekilde konulur.

(5) Sandık kurulu, sandık numarasını gösteren levhayı sandığın önüne yapıştırır.

(6) Sandık kurulu, yaptığı tüm bu işlemleri tutanak defterine geçirip imzalar (298/77).

Sandık Kurulunca yapılacak işlemler, alınacak tedbirler

MADDE 29- (1) Sandık kurulunca alınması gereken tedbirler ve yapılması gereken işlemler üzerinde anlaşma olmadığı takdirde, sandık kurulunu oluşturan üyelerin yarısından bir fazlasının görüşüne göre karar alınır veya işlem yapılır. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı tarafın görüşü üstün tutulur.

(2) Sandık kurulu tarafından verilen kararlar veya yapılan işlemler varsa matbu tutanağa, yoksa olayın mahiyetine göre tutanak defterinin boş sayfalarına sırayla yazılarak başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

(3) Sandık kurulu başkanı tarafından yapılması gereken işler ve özel olarak sandık başında yapılacak işler, açıklamalar ve uyarılar başkanın izni ile üyeler tarafından da yapılabilir.

Oy verme yetkisi

MADDE 30- (1) Sandık seçmen listesinde yazılı her seçmen oy verme yetkisine sahiptir.

(2) 37 nci maddenin ikinci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, sandık seçmen listesinde kaydı bulunmayanların oy kullanmalarına izin verilmez. Ancak kesinleşen askı listelerinde adı yazılı olduğu veya bu listelere yazılması için askı süresi içinde başvurduğu ve listeye kaydedilmesine karar verildiği halde, çoğaltılarak sandık kurullarına verilen sandık seçmen listelerinde ismi yer almayan seçmenlerin, askı listelerinin kesinleşmesine bakılmaksızın, ilçe seçim kurulundaki liste ile oy verecekleri sandık seçmen listesine ilave edilmelerine, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından karar verilir ve seçmene bu yolda verilecek bir yazı ile sandık kuruluna başvurması ve listeye dâhil edilmek suretiyle seçmenin oy kullanması sağlanır.

(3) Oy verme gününe kadar, haklarında seçme yeterliliğini kaybettiğine dair yetkili mercilerden resmî belge gelmiş bulunan seçmenlere, seçmen listesinde kayıtlı olsalar bile oy kullanırlmaz ve bu husus sandık kurulunca tutanağa geçirilir (298/86).

Oy verme süresi

MADDE 31- (1) Yüksek Seçim Kurulunca başka süre belirlenmemiş ise oy verme günü, oy verme süresi saat 08.00'de başlayıp 17.00'de sona erer.

(2) Oy vermenin bitiş saati geldiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen seçmenler varsa, sandık kurulu başkanı bunları saydıktan ve 34 üncü madde uyarınca geçerli belgelere göre kimliklerini tespit ettikten sonra sıra ile oylarını kullanmalarına izin verir. Yüksek Seçim Kurulunun belirlediği bitiş saatinden sonra gelen seçmenler oy kullanamaz (298/89, 96).

Oy vermede sıra

MADDE 32- (1) Oy verme günü sandık başına gelen seçmenler, sandık kurulu önüne kurul başkanı tarafından sıra ile birer birer alınırlar.

(2) Yaşlılar, gebeler, hastalar ve engelliler bekletilmeden oylarını verirler. Bu seçmenlere yardım eden seçmenlerin de öncelikle oy kullanmasına izin verilebilir.

Oy verme düzeni

MADDE 33- (1) Sandık başında seçmene, vereceği oy hakkında hiçbir kimse müdahale, telkin veya tavsiyede bulunamaz. Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz (298/88).

(2) Oyunu kullandıktan sonra sandık başından ayrılmayan seçmene başkan uzaklaşmasını ihtar eder. Seçmen yine orada kalırsa, başkan onu kolluk güçleri aracılığı ile uzaklaştırır.

Seçmenin kimliğinin tespiti

MADDE 34- (1) Sandık başına gelen seçmen; Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan; Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı, geçici kimlik belgesi, nüfus cüzdanı, resmî dairelerce verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, sürücü belgesi, hâkim ve savcılar ile yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı, avukat, noter ve askerî kimlik kartı gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmî nitelikteki belgelerden birini başkana verir ve seçmen sıra numarasını söyler. Bu belgelerden birini vermeyen seçmen oy kullanamaz. (298/87, 91).

(2) Belediyeler ile köy veya mahalle muhtarlarınca düzenlenip onaylanan kimlik belgeleri seçmenin kimliğinin tespitinde geçerli değildir (298/87).

(3) Üzerinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bulunmayan resimli ve resmî bir kimlik belgesi ibraz eden seçmenin oy kullanabilmesi için, bu belgelerin yanında ayrıca seçmen bilgi kâğıdını veya nüfus müdürlüklerince verilmiş nüfus kayıt örneğini ibraz etmesi şarttır.

Oy verme

MADDE 35- (1) Oy vermeden önce aşağıdaki işler yapılır:

a) Sandık kurulu önüne alınan seçmen, oyunu kullanmadan önce kimlik belgesini ve varsa seçmen bilgi kâğıdını başkana verir ve kimliğini ispat eder.

b) Sandık kurulu başkanı, oy verme işlemi izlemek üzere kurul üyeleri arasında iş bölümü yaparak ayrı ayrı görevlendirir. Üyelerden biri, seçmenin oy verme işlemi takip ederek karışıklığa meydan verilmemesini ve seçmenin oyunu sandığa atmasını ve kendilerinin önünde bulunan oy pusulaları ile oy zarflarının kaybolmamasını sağlar. Diğer bir üye ise sandık seçmen listesinin imza bölümünü takip ederek sandık önüne alınan seçmenin sandık seçmen listesinden adını bulur.

(2) Oy verme işlemi aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Görevli üye tarafından seçmenin adı sandık seçmen listesinde bulunduktan sonra, seçmene oy kullanılır.

b) Başkan, 298 sayılı Kanuna uygun biçimde hazırlanmış ve mühürlenmiş oy zarfı ile üzerinde “EVET” ve “HAYIR” ibareleri yazılı bulunan, iki ayrı renkten oluşan oy pusulalarını, hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığını ve arkasının sandık kurulu mührü ile mühürlü olduğunu, kurul üyelerine ve seçmene gösterdikten sonra kapalı oy verme yerini göstererek seçmene verir.

c) Seçmen kapalı oy verme yerine girmeden önce başkan tarafından:

1) “EVET” veya “HAYIR” yazılı oy pusulalarından birini zarfa koyması ve yapıştırması gerektiği,

2) Cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesinin yasak olduğu ve cezasının bulunduğu, bu tür cihazlar varsa oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere bırakılması gerektiği (298/92),

3) Oy pusulalarından başka, zarfa hiçbir şey koymaması, aksi halde kullandığı oyun geçersiz olacağı,

4) Oy pusulaları verildikten sonra hata veya başka bir neden ileri sürülerek yeni bir oy pusulası verilemeyeceği,

açıklanır.

ç) Seçmen, sandık kurulu başkanının açıkladığı şekilde hareket ettikten sonra kapalı oy verme yerinden çıkıp, zarfı sandığa bizzat atar. Kurul başkanı oyunu kullanan seçmene kimlik kartını verirken seçmen listesindeki adı karşısına imza cetveli kullanarak imzasını attırır. Seçmen, imza atmasını bilmiyor veya herhangi bir engeli nedeniyle imza atacak durumda bulunmuyorsa, sol elinin başparmağını basar. Sol elinin başparmağı olmayanların hangi parmağını bastığı listenin imza bölümüne ayrıca yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin durumu adı karşısına yazılıp başkan tarafından imzalanır (298/93).

d) Sandık kurulu başkanı, oyunu kullanmış ve sandık seçmen listesini imzalamış seçmenlerin, seçmen bilgi kâğıdının arka yüzünü imzalayıp mühürledikten sonra kimliği ile birlikte kendisine iade eder. Sandık kurulu başkanları, bu işlemlerin düzenli bir biçimde yapılıp yapılmadığını denetler.

e) Zarf ile oy pusulalarını alan seçmenin oyunu kullanmadan önce danışmak veya görüşmek amacı ile başka bir yere gitmesine veya sandık çevresinde başka bir kimse ile görüşmesine izin verilmez.

f) Kapalı oy verme yerine girmeyen veya oy pusulaları ile oy zarfını aldığı halde oy kullanmayan seçmenden oy pusulaları ve zarf geri alınır (298/78, 88, 91, 101, 93).

Kapalı oy verme yerinde seçmenin uyması gereken kurallar

MADDE 36- (1) Seçmen, kapalı oy verme yerinden dışarı çıkmadıkça, hiç kimse oraya giremez. Ancak oy pusulalarını hazırlamak için, kapalı oy verme yerinde, normal süreden fazla kalan seçmenler, kurul başkanı tarafından makul bir süre verilerek uyarılır. Bu uyarıya rağmen kapalı oy verme yerinden çıkmayan seçmen, oradan çıkarılır.

(2) Seçmenin; cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesi yasaktır. Bu tür cihazlar, kapalı oy verme yerine girmeden önce kapatılarak sandık kurulu başkanına teslim edilir ve oy kullanma işlemi bittikten sonra seçmene iade edilir (298/92).

Sandık kurulu görevlilerinin oy kullanmaları

MADDE 37- (1) Sandık kurulu başkan ve üyeleri, halkoylamasının yapıldığı yerleşim birimine ait seçmen kütüğünde kayıtlı iseler görevli oldukları sandıkta oylarını kullanabilirler.

(2) İlçe seçim kurulu başkanı, halkoylamasının yapıldığı yerleşim biriminde oy verme hakkına sahip olduğu halde, seçimin yapıldığı yerleşim birimindeki seçmen listesinde kayıtlı olması koşuluyla, görev yaptığı sandığa ait seçmen listesinde kayıtlı bulunmayan sandık kurulu başkan ve üyelerine seçmen olduğunu, oy kullanabileceğini gösteren ve sandık seçmen listesindeki bilgileri kapsayan bir belge verir (Örnek 142). Ayrıca, bu seçmenlerin esas kayıtlı olduğu sandık seçmen listesine meşruhat verilmek üzere kayıtlı bulunduğu sandık kurulu başkanlığına durumu yazı ile bildirir.

(3) İlçe seçim kurulu başkanı tarafından kendilerine oy kullanma hakkı bulunduğuna ilişkin belge verilen görevliler, bu belge ile görevli oldukları sandıkta oy verirler.

Engellilerin oy kullanması

MADDE 38- (1) Görmeye engelliler, felçliler, elleri eksik olanlar veya bu gibi bedensel engelleri açıkça belli olanlar o seçim çevresi seçmeni olan ve o sırada sandık çevresinde bulunan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler. Bir seçmen birden fazla engelliye yardım edemez (298/93).

(2) Sandık kurulu başkan veya üyeleri, engelli seçmenlere yardım etmek amacıyla oy verme kabini giremez, oy kullanma sırasında yardım edemez.

Okuma-yazma bilmeyen seçmenlerin oy kullanmaları

MADDE 39- (1) Okuma-yazma bilmeyen seçmenlere, oylarını kullanmaları konusunda başkaları tarafından sandık çevresinde yardım edilmez. Okuma-yazma bilmeyen seçmen, sorduğu ve istediği takdirde sandık kurulu başkanı, nasıl oy kullanılacağını anlatır. Okuma-yazma bilmeyen seçmenlere oy verme sırasında yardım etmek amacıyla oy verme yerine kendisinden başka kimse giremez ve oy kullanma sırasında yardım edemez.

Sayım ve döküm başlamadan önce yapılacak işler

MADDE 40- (1) Oy verme bitince, sandık kurulu başkanı bunu yüksek sesle ilan eder ve oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir. Oy sandıkları Yüksek Seçim Kurulu tarafından başka bir süre konulmamış ise saat 17.00'den önce açılmaz.

(2) Sandık seçmen listesindeki bütün seçmenler oylarını kullanmış olsalar dahi, Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen oy vermenin bitim saatinden önce sandıklar kesinlikle açılmaz. (298/96)

Sayım ve dökümün açık olması ve sayım düzeni

MADDE 41- (1) Sayım ve döküm açık olarak yapılır. Oy verme yerinde hazır bulunanlar sayım ve dökümü izleyebilirler.

(2) Sandık kurulu; çalışmalarını düzenli yürütebilmek bakımından, sayım ve döküm masası etrafında boş kalması gereken kısmı, bir karar ile belirtir ve bu kısım etrafında orada bulunanların bu işlemleri izlemelerine engel olmayacak (ip germek gibi) tedbirleri alabilir (298/95).

(3) Sayım ve döküm sırasında sandığın bulunduğu odanın kapısı açık tutulur.

Oy verenlerin sayısının denetlenmesi ve tutanağa geçirilerek ilanı

MADDE 42- (1) Masa üzerinde, sandıktan başka ne varsa kaldırılır. Sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin toplamı ile adları hizasındaki imza veya parmak izleri sayılarak oy vermiş olanların toplamı tespit edilerek tutanağa (Örnek 113) geçirilir ve sonuç yüksek sesle ilan edilir (298/96).

Kullanılmayan oy pusulaları ve zarflar

MADDE 43- (1) Oy zarflarından veya oy pusulalarından kullanılmayanlar sayılır; oylarını veren seçmen sayısına eklenerek sandık kuruluna teslim edilmiş bulunan oy pusulası veya zarf miktarı toplamına uygun olup olmadığı tespit edilir. Kullanılmayan oy pusulaları veya zarflar ayrı ayrı paket haline getirilerek mühürlenir, üzerlerine sayıları yazılır. Kullanılmayan zarf sayısı ve oy pusulası sayısı tutanağa (Örnek 113) yazılır.

(2) Yukarıdaki işlemler bitirildikten sonra sandıktan çıkacak oy pusulalarının konmasına yarayan torbanın boş olduğu tespit ve ilan edilir.

(3) Sandık kurulu başkanı, kullanılmamış ve paketlenmiş olan oy pusulaları ve zarfları ilçe seçim kuruluna teslim edilecek torbaya koyar ve torbanın bu kısmını sicimle bağlar.

(4) Bütün bu işlemler tutanağa geçirilir (298/97).

Sandığın açılması, zarfların sayılması, geçerli ve geçersiz oy zarflarının ayrılması

MADDE 44- (1) Sandık, yukarıdaki maddelerde belirtilen iş ve işlemler tamamlandıktan sonra, oy verme yerinde hazır bulunanların gözü önünde, sandık kurulu başkanı tarafından açılır.

(2) Sandıktan çıkan zarflar, sandık kurulu başkanı tarafından yüksek sesle iki defa sayılır. İki sayım arasında fark olursa, üçüncü sayım yapılarak sonucuna göre işlem yapılır ve o seçimde kullanılan toplam zarf sayısı tespit edilir. Tespit edilen zarf sayısı, sandık sonucu tutanağının (Örnek 113) ilgili yerine işlenir.

(3) Bütün zarflar sayıldıktan sonra;

a) Sandık kurulunca verilen biçim ve renkte olmayan,

b) Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunmayan kâğıttan imal edilmiş olan,

c) Yüksek Seçim Kurulu amblemi bulunmayan,

ç) Üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunmayan,

d) Üzerinde sandık kurulu mührü bulunmayan,

e) Tamamı yırtılmış olan,

f) Üzerinde ilçe seçim kurulu ve sandık kurulu mührü dışında herhangi bir mühür, imza, yazı, parmak izi veya herhangi bir işaret bulunan,

zarflar geçersiz sayılır. (298/78-2, 298/98)

(4) Ancak, üzerinde sandık kurulu mührü bulunmamasına rağmen Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı, amblemi ve ilçe seçim kurulu mührü bulunan zarflar ile üzerinde leke veya çizik bulunsadahi bunun özel işaret koymak amacıyla yapıldığı kesin olarak anlaşılamayan zarflar geçerli sayılır. (298/98-4)

(5) İtiraza uğrayan zarflar ile itiraza uğramadan geçersiz sayılan zarflar, başkan tarafından bir kenara ayrılır. Sandık kurulu, bütün zarflar kontrol edildikten sonra, itiraza uğrayan zarfları inceleyerek, geçerli veya geçersiz sayılması yönünde kararını verir. Bundan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz oy zarflarının toplam sayısı ayrı ayrı tutanağın ilgili yerine işlenir.

(6) Geçersiz zarflar paketlenir ve paketin üzeri mühürlenerek zarf sayısı yazılır. Bu zarflar saklanır ve kesinlikle açılmaz.

(7) Bu işlemler yapıldıktan sonra, o sandıktan çıkan geçerli ve geçersiz zarfların toplam sayısı ile oy kullanan seçmen sayısı karşılaştırılır.

(8) Zarf sayısı, oy kullanan seçmen sayısına eşit veya eksik ise başkaca bir işlem yapılmaz.

(9) Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla ise eşitliği sağlamak için önce geçersiz zarf sayısı düşülür. Geçersiz zarf sayısının düşülmesi halinde de eşitlik sağlanamıyorsa, sandık kurulu başkanı geçerli zarflar arasından, eşitliği sağlayacak sayıda zarfı gelişiğüznel çeker ve bu zarflar açılmadan derhal yakılarak imha edilir. İmha edilen zarf sayısı sandık sonuç tutanağına (Örnek 113) yazılır.

(10) Yukarıda belirtilen işlemler bittikten sonra, geçerli oy zarfları sandığın içine tekrar konularak sayıma geçilir.

(11) Bütün bu işlemler ayrıca tutanak defterine geçirilerek, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır ve mühürlenir.

(12) Sandıklar, sayım ve döküm işlemleri bitinceye kadar oy verme yerinden çıkarılmamaz (298/98).

Sayım ve döküm işlerine başlanması

MADDE 45- (1) Sandık kurulu başkanı, sayım ve döküm işine başlamadan önce, sayım ve döküm cetvellerinin boş ve yazısız olduğunu hazır bulunanlara gösterir.

(2) Oyların sayım ve dökümüne derhal başlanır, açık ve aralıksız yapılır. Yapılacak şikâyet ve itirazlar, işi durdurmamaz (298/100).

Başkanın sayım ve döküm sırasında kurul üyeleri arasında iş bölümü yapması

MADDE 46- (1) Sandık kurulu başkanı, oy sayım ve dökümünün düzenini sağlamak bakımından;

a) Bir üyeyi sandıktaki zarfları kendisine vermek,

b) İki üyeyi okunan oy pusulalarını sayım ve döküm cetvellerine işlemek,

c) Bir üyeyi okunan ve dökümü yapılan oy pusulalarını ve açılan zarfları masa üzerine düzenli biçimde yerleştirmek ve korumak, üzere görevlendirir.

Zarfların açılması ve oyların sayım ve dökümü

MADDE 47- (1) Sandık kurulu başkanı tarafından görevlendirilen üye, oy zarfını sandıktan teker teker alarak başkana verir. Başkan zarfı açarak içinden çıkan oy pusulasının ön yüzünü herkesin görebileceğı ve işitebileceğı şekilde "EVET" veya "HAYIR" yazılı olup olmadığını okur.

(2) Okunan geçerli oy pusulaları ve zarfları, görevli üye tarafından, masa üzerine düzenli biçimde yerleştirilir ve muhafaza edilir.

(3) Geçersiz sayılan veya geçerli olmasına rağmen hesaba katılmaması gereken oy pusulaları ile geçerli olup olmadığı veya hesaba katılıp katılmaması yönünden tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, sayım ve döküm cetveline işlenmeksizin ayrılır ve sandık kurulu başkanı tarafından muhafaza altına alınır.

(4) Her oy okunmasını müteakiben görevli iki üye tarafından, aynı anda sayım ve döküm cetvelinde (Örnek 112) o alandaki sütuna rakamlar birden başlamak üzere, sırasına göre çizilmek suretiyle, ayrı ayrı işaretlenir. Bu işlemin usulüne uygun yapıлып yapılmadığı, sandık kurulu başkanı tarafından sürekli denetlenir.

(5) Bütün zarfların açılıp okunması bittikten sonra; itiraz edilmeksizin geçerli sayılan ve her iki sayım ve döküm cetveline işlenen oy sayıları, "EVET" ve "HAYIR" sütununda işaretlenmiş son rakamlar karşılaştırılarak, iki cetvelde de aynı olup olmadığı, başkan tarafından kontrol edilir. Oy sayıları aynı ise itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, sandık kurulunca düzenlenecek sandık sonuç tutanağına (Örnek 113) rakam ve yazıyla işlenir.

(6) Geçerli oy sayılarını gösterir rakamların her iki sayım ve döküm cetvelinde de aynı olmaması halinde ikinci sayım yapılır. İkinci sayımda, geçerli tüm oy pusulaları yeniden, tek tek okunarak, boş ve yazısız ayrı iki sayım ve döküm cetveline (Örnek 112) işlenir. Bu cetvellerdeki oy sayıları aynı ise, geçerli oylar toplanarak, itiraz edilmeksizin geçerli sayılan bu oyların toplam sayısı, sandık kurulunca düzenlenecek sandık sonuç tutanağına (Örnek 113) rakam ve yazıyla işlenir.

(7) İkinci sayımda kullanılan sayım ve döküm cetvelinde yer alan oy sayıları da aynı çıkmazsa, altıncı fıkrada belirtilen usule göre üçüncü sayım yapılır ve kurulun varsa siyasi partili olmayan, yoksa başkan tarafından belirlenecek üyesi tarafından tek sayım ve döküm cetveline işlenmek suretiyle, sonucuna göre işlem yapılır. Birden fazla sayım yapılan hallerde, bu sayımlarda kullanılan sayım ve döküm cetvellerinin üzerine, hangi sayıma ait olduğu büyük harflerle yazılır ve tüm cetveller muhafaza edilir.

(8) Açılan sandığa ait son geçerli zarf açılıp içindeki oy pusulası okunduktan sonra, sandık kurulu başkanı tarafından o sandığa ait açılmayan geçerli zarf bulunup bulunmadığı kontrol edilir ve açılan zarfların sayısı ile sandıktan çıkan ve tutanağına işlenmiş olan geçerli zarf sayısı karşılaştırılır ve sonuç tutanak defterine işlenir.

(9) Geçerli oyların sayım ve döküm cetvellerine işlenmesinden sonra, hesaba katılıp katılmaması veya geçerli sayılıp sayılmaması yönünden tereddüt edilen veya itiraza uğrayan oy pusulaları, sandık kurulunca ayrı ayrı değerlendirilerek karara bağlanır ve bu karar, tutanak defterine yazıldıktan sonra mühürlenip imzalanır.

(10) Sandık kurulu kararı ile geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelinde ait olduğu sütuna işlenir. Bu şekilde geçerli sayılan veya hesaba katılan oy pusulalarının toplam sayısı, sandık sonuç tutanağında (Örnek 113) ilgili yere işlenir.

(11) Geçerli sayılmayan veya hesaba katılmayan oy pusulaları, ayrı ayrı paket yapılarak bağlanır ve paketin üzeri mühürlenerek, sayısı yazılır ve saklanır. Bu oy pusulaları yakılamaz, yırtılamaz ve yok edilemez. Bunların sayısı, sandık sonuç tutanağında (Örnek 113) ilgili yere işlenir.

(12) Yukarıda belirtilen işlemler tamamlandıktan sonra, sayım ve döküm cetvelinde oyların toplam sayısı, kendi sütununun altına rakam ve yazıyla işlenir.

(13) Sayım ve döküm cetvelinde, oylar, orada bulunanlara, başkan tarafından yüksek sesle ilân edilir. Sayım ve döküm cetvelinin bir sureti zarf içinde ilçe seçim kuruluna teslim edilir.

(14) Bu ilândan sonra, sayım ve döküm cetvelindeki sonuçlar, sandık sonuç tutanağına (Örnek 113) işlenir. Bu bilgilerin doğruluğu, sandık kurulu başkanı tarafından sayım ve döküm cetveli sonuçları ile karşılaştırıldıktan sonra, sandık sonuç tutanağı (Örnek 113), başkan ve üyeler tarafından imzalanıp, mühürlenir.

(15) Bütün bu işlemler, tutanak defterine geçirilerek, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanıp, mühürlenir.

(16) Sandık sonuç tutanağı (Örnek 113) yukarıda belirtilen işlemler tamamlanmadan imzalanamaz.

Geçerli olmayan oy pusulaları

MADDE 48- (1) Aşağıda belirtilen oy pusulaları geçerli değildir:

- a) Sandık kurulunca verilen biçim ve renkte olmayan.
- b) Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigramı bulunmayan.
- c) Arkasında sandık kurulu mührü bulunmayan.
- ç) Bütünlüğü bozulacak şekilde yırtılmış veya koparılmış olan.
- d) Üzerine herhangi bir özel işaret, herhangi bir isim, imza kaşesi, mühür veya parmak izi basılmış olan.
- e) Üzerinde yer alan bölümleri belirgin bir şekilde ve özel olarak karalanmış, çizilmiş veya işaretlenmiş olan.

f) Üzerinde yer alan matbu yazıların ve şekillerin dışında yazılar veya harfler veya sayılar yazılmış veya şekiller çizilmiş olan.

g) Zarfın içerisinden birden fazla (EVET) veya (HAYIR) oy pusulası çıkmış olan.

(2) Ancak, aşağıdaki haller oy pusulalarını geçersiz kılmaz:

a) Zarfların açılması veya oyların okunması sırasında yırtılması.

b) Bütünlüğü bozulmaksızın bir kısmının kazaen yırtılması.

c) Herhangi bir şekilde lekelenmiş olup da bunun özel olarak işaret koymak amacıyla yapıldığının anlaşılabilmesi.

ç) İlçe seçim kurulları tarafından gönderilen ve Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu filigranı bulunan oy pusulalarının arkasının sandık kurullarının ihmaliyle mühürlenmemiş olması.

Hesaba katılan ve katılmayan oy pusulaları

MADDE 49- (1) Oy pusulasında baskıda silinme veya yanlışlık yapılmış olduğu kesin olarak anlaşılan oy pusulaları hesaba katılır.

(2) Zarfın içinden el ilânı, broşür ya da özel bir işaret, yazı veya şekil taşıyan kâğıt veya işaret amacı taşıyan herhangi bir madde çıkmış olması halinde, bu zarftan çıkan oy pusulası hesaba katılmaz (298/102).

Sandık sonuç tutanağının düzenlenmesi ve ilânı

MADDE 50- (1) Sandık kurulu, sandık sonuç tutanağını (Örnek 113), iki nüsha olarak, sayım ve döküm işlemleri sırasında elde edilen bilgilere ve sayım ve döküm cetveli sonucuna göre düzenler. Bu tutanakların ait olduğu bölümüne, seçim bilgileri eksiksiz olarak işlendikten sonra, başkan ve üyeler tarafından ad ve soyadları yazılarak imzalanır; sandık kurulu mühürü ile mühürlenir.

(2) Sandık sonuç tutanağının (Örnek 113) onaylı bir sureti, sandık kurulu tarafından sandık çevresi içinde herkesin görebileceği bir yere asılır. Bu tutanak oy verme gününden itibaren bir hafta süreyle asılı kalır.

Sayım ilişkin evrak ve belgelerin paketlenerek torbaya konulması

MADDE 51- (1) Sandık kurulları, evrak ve belgeleri ayrı ayrı olmak üzere, ilçe seçim kuruluna teslim etmek için;

a) Hesaba katılan ve geçerli oy pusulalarını,

b) Sandık kurulunca düzenlenen tutanakları,

c) Alt tarafı sandık kurulunca imzalı sayım ve döküm cetvellerini (bir sureti zarf içinde),

ç) Geçersiz oy pusulalarını (ait olduğu zarfın içinde olmak üzere),

d) İtiraza uğrayan oy pusulalarını (ait olduğu zarfın içinde olmak üzere),

e) Hesaba katılmayan zarfları (açılmadan önce geçerli olmadığı anlaşılan zarflar-saklanan zarflar - içine oy pusulası konulmamış olan zarflar),

f) Kullanılmamış olan oy zarfları ve oy pusulalarını,

g) Tutanak defterini,

ayrı ayrı paketler halinde sararak, sayılarını üzerine yazar ve üzerini sandık kurulunun mühürü ile mühürleyip imzalandıktan sonra hepsini birden torbaya koyup ağzını yine kurul mühürüyle mühürleyip, imzalar.

(2) Sandık kurulu başkanı sandık çevresinde seçimle ilgili hiçbir seçim evrakının unutulmasına özen gösterir.

Sayma ilişkin torbanın ilçe seçim kuruluna teslimi

MADDE 52- (1) Sandık kurulu tarafından hazırlanan mühürlü torba ve sandık kurulu mühürü, sandık kurulu başkanı ile ad çekme yoluyla belirlenecek en az iki üye tarafından hiçbir gecikmeye meydan verilmeksizin ve hiçbir yere uğranmaksızın en kısa zamanda, ilçe seçim kuruluna teslim edilir. Bu maddeye aykırı hareket edenler hakkında 298 sayılı Kanun uyarınca cezaî ve idarî yaptırımlar uygulanır.

(2) Sandık kurulunun diğçer üyeleri isterlerse ve taşıtta yer varsa veya taşıt kendileri tarafından sağlanırsa başkanla birlikte gidebilirler.

(3) İlçe seçim kurulu, torbayı ve sandık kurulu mührünü alarak, torbayı getiren üyeler önünde açıp içindekiler hakkında tutanak düzenler ve bu tutanağın alt tarafı torbayı ve mühürü teslim edenlerle ilçe seçim kurulu başkanı ve üyelere biri tarafından imzalanır. Bu tutanağın bir sureti sandık kurulu başkanına verilir (298/71, 107).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şikâyet ve İtirazlar

Şikâyet ve itiraz

MADDE 53- (1) Seçmenler, sandık kurulu başkanlarının veya bu kurulların yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere ve bunlara benzer sair işlemlerine veya herhangi bir kimsenin, 298 sayılı Kanunun koyduğu yasaklara aykırı hareketlerine karşı, bu işlem veya tedbirlerin veya sair işlemlerinin düzeltilmesi veya 298 sayılı Kanunun koyduğu yasaklara uymayanların bu hareketlerinin önlenmesi için sandık kurullarına şikâyetle bulunabilir.

(2) Sandık kurullarınca verilmiş herhangi bir kararın 298 sayılı Kanuna aykırı olması nedeniyle kaldırılması veya anılan Kanuna uygun hale getirilmesi için ilçe seçim kurullarına itiraz edilebilir (298/110, 116, 119).

Şikâyetin şekli

MADDE 54- (1) Şikâyet dilekçe veya sözlü olarak yapılabilir. Sözlü şikâyetler gerekçesiyle birlikte özel bir tutanağa yazılır. Bu tutanak; adı, soyadı ve adresi de yazılarak şikâyetçiye imza ettirilir. Şikâyetçi imza atamaz ise sol elinin baş parmağı bastırılır (298/110, 116).

Şikâyet üzerine yapılacak inceleme

MADDE 55- (1) Şikâyet dilekçesini alan veya şikâyeti 54 üncü madde gereğince tutanağa geçiren sandık kurulu, ilk önce şikâyetçinin seçmen olup olmadığını inceler ve şikâyetçi, seçmen değilse, başka bir husus üzerinde durmaksızın şikâyeti hemen reddeder.

(2) Sandık Kurulu, şikâyetçinin seçmen olduğunu anlarsa, şikâyet konusunu inceler.

Şikâyetin karara bağlanması

MADDE 56- (1) Şikâyetin haklı ve yerinde görülmesi halinde, sandık kurulu, karar yazmaya ihtiyaç olmaksızın, şikâyet konusu tedbir veya işlemi düzeltir yahut bu tedbir veya işlemi kaldırır.

(2) Şikâyetçinin seçmen olmaması veya şikâyetin süresinden sonra yapılmış olması veya haksız yahut yersiz görülmesi halinde sandık kurulunca şikâyetin reddine karar verilir. Bu halde kurul kararını tutanak defterine yazması ve bu kararın başkan ve üyeler tarafından imzalanması ve sandık kurulu tutanak defterine yazılması gerekir.

(3) Şikâyetin reddine ilişkin kararın bir örneği şikâyetçiye verilir

(4) Kurul kararları, kurul başkan ve üyelerinin yarısından bir fazlasının aynı yönde oluşan kararı ile alınır. Oylarda eşitlik halinde başkanın katıldığı tarafın oyu üstün tutulur (298/117).

Şikâyetin süresi ve süresinden sonra yapılacak şikâyetin reddi

MADDE 57- (1) Şikâyet en geç, halkoylaması sonuçlarını tespit eden sandık sonuç tutanağının sandık kurulunca düzenlenip imzalanmasına kadar sandık kuruluna ulaştırılır.

(2) Tutanak imzalandıktan sonra ve fakat sandık kurulu dağılmadan önce yapılan sözlü şikâyetlerin veya verilen şikâyet dilekçelerinin sürenin geçmiş olması sebebiyle reddine karar verilir (298/127).

Sandık kurullarının kararlarına itiraz

MADDE 58- (1) Bir şikâyetin reddine ilişkin sandık kurulu kararları ile halkoylaması sonuçlarını gösteren tutanakların sandık kurullarınca düzenlenmesi işlerine veya sandık kurullarının diğer kararlarına karşı itiraz olunabilir.

Sandık kurullarının itirazı ilçe seçim kuruluna ulaştırması ve itirazcıya alındı kağıdı verilmesi

MADDE 59- (1) İtirazlar, sandık kurullarınca halkoylaması sonuçlarını gösteren tutanağın düzenlenmesine kadar, sandık kurulu aracılığı ile sözle veya dilekçe verilerek ileri sürülebilir.

(2) Sözlü itiraz, sandık kurulunca gerekçesi ile birlikte özel bir tutanağa geçirilir. Bu tutanak; adı, soyadı ve adresi de yazılarak itirazcıya imza ettirilir; itirazcı imza atamaz ise parmak bastırılır.

(3) Gerek sözlü gerek yazılı itirazların ileri sürülmüş olduğunu ve yapıldığı tarihi gösteren bir alındı kağıdı itiraz edene verilir.

(4) Sözlü itiraza ait tutanak veya itiraz dilekçesi ile itiraz eden tarafından bunlara eklenen deliller ve itiraza uğrayan sandık kurulu kararı, itiraz eden veya güvenilir bir kimse eliyle sandık kurulunca derhal ilçe seçim kuruluna gönderilir (298/71-4, 112/1, 128).

İtiraz üzerine yapılacak karara sandık kurulunun uymak zorunda olması

MADDE 60- (1) İtiraz üzerine ilçe seçim kurulu başkanınca veya ilçe seçim kurulunca verilen karar ile sandık kurulunun bir işlemi veya tedbiri düzeltilirse veya sandık kurulunun kararı hükümsüz bırakılırsa, bu karar hemen sandık kuruluna bildirilir. Sandık kurulu bu kararın gereğini olduğu gibi yerine getirmek zorundadır.

Şikâyetin veya itirazın sandık işlerini durdurmayaacağı

MADDE 61- (1) Sandık kurullarının kararlarına veya tutanakları düzenleme işlerine itiraz edilmiş veyahut kurulların veya başkanlarının işlemlerine yahut tedbirlerine karşı şikâyete başvurulmuş olması, oy vermeye ve her türlü seçim işlerinin devamına engel olmaz; herhangi bir itiraz veya şikâyet yokmuş gibi seçim işlerine sandık kurullarınca devam olunur (298/118).

Kararların bildirilmesi ve tebliği

MADDE 62- (1) İtiraz üzerine kesin olmayarak verilen kararlar itiraz eden hazır ise sözle bildirilir. Sözle bildirmede, kararın bildirildiği gün ve saat tutanağa geçirilerek kendisine de imza ettirilir. İsterse kararın bir sureti de verilir. İtiraz eden hazır değilse, halkoylamasının yapıldığı yerleşim biriminde asılmak suretiyle tebliğ olunur.

(2) İl ve ilçe seçim kurullarının kesin kararları tebliğ olunmaz. Ancak itiraz eden, başkana başvurduğu takdirde, kendisine gösterilir, isterse bir suret de verilir (298/114).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Halkoylaması Sonucunun İlanı ve Valiliğe Bildirilmesi

Halkoylaması sonucunun ilçe seçim kurulunca birleştirilmesi

MADDE 63- (1) İlçe seçim kurulunca sandık kurullarından gelen tutanakların birleştirilmesi aralıksız yapılır. Tutanakların birleştirilmesinde “EVET” ve “HAYIR” oyları tespit edilerek sandık sonuç tutanakları SEÇSİS’ten alınacak birleştirme tutanağına (Örnek 114) sandıkların numara sırasına göre geçirilir. Bu şekilde düzenlenen tutanak ilçe seçim kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır.

(2) İlçe seçim kurulu başkanı, halkoylaması sonucunu hazır bulunanlara sözlü duyurur. Ayrıca, halkoylaması sonucunu gösteren birleştirme tutanağının (Örnek 114) bir suretini talepte bulunan valiliğe gönderir. Tutanak, ilçe seçim kurulunda herkesin inceleyebileceği uygun bir yerde bir hafta süreyle asılmak suretiyle ilan edilir.

(3) Halkoylamasına ilişkin tutanaklara yapılan itirazlar oyların sayım ve dökümü ile ilgili ise yeniden yapılan sayım ve döküm sonucunda tutanakların iptaline karar verildiği takdirde; yeniden yapılacak sayım ve döküm sonucuna göre tutanak düzenlenir.

Halkoylamasında ilçe seçim kuruluna itiraz

MADDE 64- (1) Sandık kurullarının kararları, oyların sayım ve dökümü ile tutanakların düzenlenmesine ilişkin iş ve işlemleri aleyhine, ilçe seçim kuruluna itiraz olunabilir.

(2) Bu itirazlar, oy verme gününden sonraki ikinci gün saat 15.00'e kadar doğrudan ilçe seçim kurullarına yazılı olarak yapılabilir.

(3) Sandık başı iş ve işlemlerine karşı, ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilmesi için, önce sandık kuruluna şikâyet veya itirazda bulunulmuş olması şart değildir.

(4) İlçe seçim kurulları, itirazları en geç itirazın yapıldığı tarihten sonraki ikinci gün saat 17.00'ye kadar karara bağlar. İtirazı yapan hazır ise, karar kendisine bildirilir; değilse tebliğ edilir.

(5) İlçe seçim kurulları, yukarıda gösterilen itiraz süresi sona ermeden veya süresinde yapılan itirazları inceleyip bir karara bağlamadan önce, ilçe birleştirme tutanağını düzenleyemez. Bu hükme rağmen, bu tutanağın düzenlenmiş olması, üst seçim kurullarına itiraz için 298 sayılı Kanunda öngörülen sürelerle başlangıç teşkil etmez (298/128).

Halkoylamasında il seçim kuruluna itiraz

MADDE 65- (1) İlçe seçim kurullarının veya başkanlarının, kendi işlemleri aleyhine vaki şikâyet üzerine verdikleri kararlar ile sair kararları aleyhine, en geç ilçe birleştirme tutanağının düzenlenmesine kadar; ilçe birleştirme tutanağının düzenlenmesi ve buna ait işlemlerle neticelerine karşı bu tutanağın düzenlenmesini takip eden gün, saat 17.00'ye kadar, doğrudan doğruya veya ilçe seçim kurulları aracılığıyla il seçim kurullarına itiraz edilebilir.

(2) İlçe seçim kurullarının veya başkanlarının işlemlerine, tedbirlerine ve sair muamelelerine karşı yapılan şikâyetlerin reddine dair verilen kararlara yapılan itirazlar, iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

(3) Sair itirazlar da aynı şekilde iki gün içinde karara bağlanır (298/129).

Halkoylamasının yenilenmesi

MADDE 66- (1) Halkoylamasının sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama nedeniyle halkoylamasının iptaline ve halkoylamasının yenilenmesine ilçe veya il seçim kurullarınca karar verilmesi ve kesinleşmesinden sonra, halkoylamasının yenileneceği o çevrede derhal ilan edilir ve bu ilandan itibaren onbeşinci gün içindeki son Pazar günü bu Genelge hükümlerine göre yeniden halkoylaması yapılır. Halkoylamasının yenilenmesi durumlarında, önceki halkoylamasında kullanılan kesinleşmiş sandık seçmen listeleri güncelleştirilmeden aynen kullanılır.

Halkoylaması sonucunun valiliğe bildirilmesi

MADDE 67- (1) Kesinleşen halkoylaması sonucu 5393 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca bir tutanakla valiliğe bildirilir.

Sandık kurullarınca kullanılacak ve düzenlenecek basılı kâğıtlar

MADDE 68- (1) Bu Genelgenin ilgili maddelerinde sandık kurullarının kullanacağı ve düzenleyeceği Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen basılı kâğıtlar aşağıda gösterilmiştir:

a) Seçimle ilgili genel nitelikte basılı kâğıtlar;

1) Açıklama Levhası (Örnek 19): 298 sayılı Kanunun oy verme serbestliğine ve gizliliğine dair hükümlerini içeren bu levha sandık kurullarınca kapalı oy verme yerine asılır.

2) Uyarı Levhası (Örnek 20): Sandık çevresinde seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilecekleri bir yere asılır.

3) Sandık Seçmen Listesi (Örnek 2): Seçmenin isminin bulunması ve oyunu kullanan seçmenlerin imzalaması için kullanılır.

4) Sandık Çevresine Asılacak Seçmen Listesi (Örnek 2-C): Sandık çevresinin seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilecekleri bir yerine asılır.

b) Halkoylamasında düzenlenecek basılı kâğıtlar;

1) Sayım ve Döküm Cetveli (Örnek 112).

2) Sandık Sonuç Tutanağı (Örnek 113).

Halkoylamasında kullanılacak oy pusulası, oy zarfı ve seçim malzemeleri

MADDE 69- (1) Halkoylamasında, üzerinde “EVET” ve “HAYIR” yazıları bulunan ve renkleri Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen ayrı ayrı basılı oy pusulaları ile filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi bulunan oy zarfları kullanılır.

(2) Yüksek Seçim Kurulunca önceden gönderilmiş olan her renkteki filigranlı zarflardan hiç kullanılmamış olanlar varsa ve bunlarla aynı sandıktaki zarf ihtiyacının tamamı karşılanabiliyorsa, aynı renkten olmak kaydıyla bu zarfların kullanılmasında sakınca yoktur.

(3) Oy pusulaları ve zarflar, halkoylaması yapılacak bölgelerdeki seçmen sayısına göre hesaplanarak ilçe seçim kurullarınca Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından istenecektir.

(4) Halkoylamasında kullanılacak seçim malzemelerinden (seçim torbası, matbu tutanak defteri, sandık bağlama kartonu, imza cetveli, sicim v.b.) mevcutlar belirlenerek, gerçek ihtiyaca göre Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından istenecektir.

Halkoylaması ile ilgili belgelerin saklanması

MADDE 70- (1) Hesaba katılan, katılmayan ve itiraz edilen oy pusulaları, sayım ve döküm cetvelleri, tutanaklar ve seçimle ilgili her türlü evrak, sandık kurullarından gelen torbalar içinde ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde iki yıl süre ile saklanır; Yüksek Seçim Kurulunun izni olmadıkça hiçbir yere verilemez. Mali konularla ilgili evrak on yıl saklanır ve Adalet Müfettişlerince denetim yapılmadan imha edilemez.

Ödenecek ücretler

MADDE 71-

(1) Bu Genelgede belirtilen tüm iş ve işlemleri yürütecek olanlara aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre ücret ödenir:

a) İlçe seçim kurulu başkanlarına;

1-4 sandık için	(3)
5-8 sandık için	(4)
9-12 sandık için	(5)
13-16 sandık için	(6)
17-20 sandık için	(7)
21-30 sandık için	(8)
30 sandıktan fazlası için	(9)

günlük ödenir. İlçe seçim kurulu başkanına ödenecek gündelikler seçim öncesi ve sonrası yapmış oldukları tüm çalışmalarını kapsar.

Cumhurbaşkanı, milletvekili, mahalli idareler seçimleri, Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması içerisinde yer alan ve bu Genelge kapsamında yapılan halkoylamasında ilçe seçim kurulu başkanına ayrıca ücret ödenmez.

Birden fazla halkoylamasının aynı takvim sürecine bağlı olarak yürütülmesi ve aynı tarihte birlikte yapılması durumunda, ilçe seçim kurulu başkanına, yapılan halkoylamalarındaki toplam sandık sayıları esas alınarak gündelik ödenir.

b) İlçe seçim kurulu üyelerine, çalıştıkları süreler esas alınmak suretiyle en çok ikişer gündelik ödenir.

c) Sandık kurulu başkanına ve memur üyesine ikişer, diğer üyelerine ise birer gündelik ödenir.

ç) Askı yeri görevlilerine en çok ikişer gündelik ödenir.

d) Seçim müdürlüğü personeline, hafta içi mesai saatleri içerisinde yapılan çalışmalarda gündelik ödenmez. Hafta sonu ve resmî tatil günlerinde yapılan çalışmalarda seçim müdürlüğü personelinin görev yapması halinde, fiilen çalışılan her bir gün için birer gündelik ödenir. Bu çalışma için dönüşümlü olarak yalnızca bir personel görevlendirilmesi esastır.

e) Sandıkların kurulacağı okulda en fazla iki hizmetli görevlendirilir ve bu hizmetlilere en fazla birer gündelik ödenir.

f) İlçe seçim kurulu başkanınca kamu kurum ve kuruluşlarından şoför görevlendirilmesi durumunda, görevlendirilen şoförlere çalışma süresi gözetilerek en çok birer gündelik ödenir.

g) Halkoylaması nedeniyle, il seçim kuruluna yapılan itirazları incelemek üzere toplanan il seçim kurulu başkan ve üyelerine, yapılan iş ve çalışmaların günlük ücret gerektirecek nitelikte ve yoğunlukta olması halinde yaptıkları çalışmalar için en fazla ikişer gündelik ödenir.

ğ) Aynı gün ifa edilen farklı görevlerden dolayı (seçim müdürlüğü personeli ve sandık kurulu görevi gibi) ayrı ayrı ücret tahakkuk ettirilmez.

h) Halkoylaması sonuçlarına yapılacak itirazlar ilçe seçim kurulu tarafından incelenip karara bağlandıktan, büro personeline itirazlarla ilgili olarak herhangi bir gündelik ödenmez. Ancak, itirazlar ile ilgili çalışmanın hafta sonunda yapılması durumunda, seçim müdürlüğü personelinin de görevli olması nedeniyle, sadece görev yapan seçim müdürlüğü personeline çalıştığı günler için gündelik ödenir.

ı) Adli teşkilatı kapatılan ilçelerin iş ve işlemleri, bağlı oldukları seçim müdürlüğü personeli tarafından yürütüldüğünden, aynı hafta sonuna isabet eden seçimler ve çalışmalar nedeniyle seçim müdürlüğü personeline sadece çalıştıkları hafta sonu için gündelik ödenir ve görev yapılan ilçelere göre ayrı ayrı ücret tahakkuk ettirilmez.

i) Cumhurbaşkanı, milletvekili, mahalli idareler seçimleri, Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması, muhtarlık ve ihtiyar meclisi - heyeti üyeliği seçimi ile meslek kuruluşları ile benzeri kuruluşların organ seçimleri ve siyasi parti kongre seçimlerine ilişkin seçim takvimi içerisinde yer alan 5393 sayılı Kanuna göre yapılacak halkoylamasında, seçim müdürlüğü personeline ayrıca ücret ödenmez.

j) Yeterli personeli bulunmayan ilçe seçim kurulları hariç olmak üzere seçim müdürlüğü personeli olarak dışarıdan görevlendirme yapılmaz.

k) Yapılan halkoylaması hangi yerleşim birimine ait ise, yerleşim biriminin adı ile halkoylamasının yapıldığı tarih (gün/ay/yıl) 104 nolu harcama çizelgesinde belirtilir.

l) Yapılacak seçimlerde genel bütçeden gönderilen seçim deneklerinin gelir gider uygunluğu, 7062 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen Yönetmelikte düzenlenen esaslara göre Adalet Müfettişlerince denetlenir.

MADDE 72- (1) Resmî Gazete'nin 05/04/2020 tarih ve 26838 sayılı nüshasında yayımlanan Yüksek Seçim Kurulunun 29/03/2008 tarih ve 2008/115 sayılı kararı ile kabul edilen Örnek: 147 sayılı "Halkoylamasında (Plebisitte) Seçmenlerin Oylarına Başvurma Usul ve Esaslarına İlişkin Genelge" yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 73- (1) Bu Genelge 298 sayılı Kanun ile 5393 sayılı Kanun dikkate alınarak Yüksek Seçim Kurulunun 10/12/2020 tarih ve 2020/628 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.